

PILIPINO A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
PILIPINO A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
FILIPINO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

BAHAGI A

Sumulat ng isang komentaryo tungkol sa isa sa mga sumusunod na sipi:

1. (a)

Mahiganting Langit! Bangis mo'y nasaan?
Ngayo'y naniniig sa pagkagulaylay,
Bago ang bandila ng lalong kasam-an
Sa Reinong Albania'y iwinawagayway.

5 Sa loob at labas ng bayan kong sawi
Kaliluha'y siyang nangyayaring hari,
Kagalinga't bait ay nalulugami
Ininis sa hukay ng dusa't pighati.

10 Ang maganda asal ay ipinupukol
Sa laot ng dagat ng kutya't linggatong,
Balang magagaling ay ibinabaon
At inalilibing ng walang kabaong.

15 Ngunit ay ang lilo't masasamang loob
Sa trono ng puri ay iniluluklok,
At sa balang sukab na may asal hayop
Mabangong incienso ang isinusuob.

20 Kaliluha't sama ang ulo'y nagtayo
At ang kabaita'y kimi't nakayuko,
Santong katuwira'y lugami at hapo
Ang luha na lamang ang pinatutulo.

At ang balang bibig na binubukalan
Ng saging magaling at katotohanan,
Agad binibiyak at sinisikangan
Ng kalis ng lalong dustang kamatayan.

25 O taksil na pita sa yama't mataas!
O hangad sa puring hanging lumilipas!
Ikaw ang dahilan ng kasam-ang lahat
Niyaring nasapit na kahabag-habag.

30 Sa korona dahil ng Haring Linceo
At sa kayamanan ng dukeng ama ko,
Ang ipinangahas ng Konde Adolfo
Sabugan ng sama ang Albaniang reino.

- Ang lahat ng ito, maawaing Langit,
Iyong tinutunghay, ano't natitiis?
35 Mula ka ng buong katuwira't bait
Pinapayagan mong ilubog ng lupit?
- Makapangyarihang kamay mo'y ikilos!
Papamilansikin ang kalis ng poot!
Sa reinong Albania'y kusang ibulusok
40 Ang iyong higanti sa masamang loob.
- Bakit kalangitan bingi ka sa akin,
Ang tapat kong luhog ay hindi mo dinggin?
Diyata't sa isang alipusta't iling
Sampung tainga mo'y ipinangunguling?
- 45 Datapuwa't sino ang tatarok kaya
Sa mahal mong lihim Dios na dakila?
Walang mangyayari sa balat ng lupa
Di may kagalingang iyong ninanasa.

Francisco Balagtas *Florante at Laura* (1838)

1. (b)

“Nais mo bang malaman kung sino ako? Kung gayo’y makinig: Ako ay ang simula ng mga bagay na higit na dakila, higit na maganda at higit na kapuri-puri, marangal at iniingatan, na maaaring matamo ng sangkatauhan. Nang dahil sa akin ay nalaglag ang mga ulong may korona; nang dahil sa akin ay nawasak ang mga trono at
5 napalitan at nadurog ang mga koronang ginto; nang dahil sa akin adhikain ay nabigo at namatay ang sigla ng “Santa Inkisisyon” na ginamit ng mga prayle para busabusin ang libo at libong mamamayan; nang dahil sa adhikain ko’y napagkakaisa ang mga tao at kinalilimutan ng bawat isa ang pansariling pakinabang at walang nakikita hundi ang higit na kabutihan ng lahat; nang dahil sa akin ay natimawa ang mga alipin at nahango
10 mula sa lusak ng pagkalugami at kalapastanganan; at napugto ang kayabangan at kayamuan ng kanilang mababangis na panginoon; kailangan ako sa bawat naisin at lasapin ng mga bayan at sa ilalim ng aking kalinga may ginhawa at biyaya at kasaganaan ang lahat, katulad ng idinulot ko sa Hapon, Amerika, at ibang pook; nang dahil sa akin ay umiimbulo ang diwa upang siyasatin at tuklasin ang mga hiwaga ng siyensiya; saan
15 mang pinaghaharian ko ay napaparam ang mga pighati at nakasisinghap nang daglian ang dibdib na nalulunod sa pang-aalipin at kabangisan. Ang pangalan ko ay KALAYAAN.”

Nagulilat at naumid ang kabataan pagkarinig nito sa pagkaraan ng ilang sagli saka nakapangusap:

20 “Sapagkat ang mga kabutihan at biyaya mo ay walang kapantay, o kataas-taasang Kalayaan! papawiin ko ang pighati na nagpapabalang ng labis-labis na luha sa aking mga mata, na ang sanhi ay hindi naiiba sa mga pagdaralita ng aking lupang sinilangan. Kung mapagmamasdan mo ang mga alipusta, mga pangangailangan, mga kautusang dapat tiisin at pagdusahan ng aking bayan ay matitiyak na tutubuan ka ng awa at muling
25 kakalingain sa iyong magiliw at di-mapag-imbot ngunit kinakailangang pangangalaga. Ay, ihihibik ng aking mga kapatid!”

Emilio Jacinto *PAHAYAG* (1896)

BAHAGI B

Sumulat ng isang sanaysay tungkol sa isa sa mga sumusunod. Dapat ibatay ang sagot sa dalawa o higit pa, sa apat na akdang pinag-aralan mo sa Bahagi 3. Maaaring tumukoy sa iba pang mga akda pero hindi ito dapat maging pangunahing laman ng iyong sagot.

Ang Sanaysay: Ang Paglitaw ng Pilosopiyang Pilipino

2. Alinman sa dalawa:

- (a) Ang sanaysay ba ay mabuting gamiting para palitawin ang Pilosopiyang Pilipino? Ipaliwanag ang iyong sagot. Gamiting ang mga pinag-aralang akda bilang mga halimbawang sumusuporta sa iyong sagot.

o

- (b) Sa mga nagdaang siglo, may pagkakaiba ba ang paglitaw ng Pilosopiyang Pilipino? Ilahad ang mga pagbabago ng mga tema at istilo ng pagsulat. Gamitin ang mga pinag-aralang akda bilang batayan ng iyong sagot.

Ang Nobela: Mga Larawan ng Lipunan

3. Alinman sa dalawa:

- (a) Batay sa mga pinag-aralang akda, ano ang dominanteng larawan ng lipunan? Nagbago o nagbabago ba ito? Ibatay ang iyong sagot sa mga akdang pinag-aralan. Magbigay ng mga halimbawa.

o

- (b) Pumili ng dalawang pangunahing tauhan mula sa dalawang magkaibang akdang pinag-aralan. Tig-isa bawat akda. Ipaghambing ang dalawang tauhang ito. Ipakita ang kanilang mga papel sa paglalarawan ng lipunan. Sangayon ka ba sa larawang ito? Bakit?

Ang Maikling Katha: Salamin ng Realismong Sosyal

4. *Alinman sa dalawa:*

- (a) May hanganan ba ang Maikling Katha sa pagsasalamin ng Realismong Sosyal? Ipaliwanag ang iyong sagot batay sa mga pinag-aralang akda.

o

- (b) Ano ang relasyon ng kultura at ng maikling katha sa pagsasalamin ng Realismong Sosyal? Ipaliwanag ang iyong sagot batay sa mga pinag-aralang akda.

Ang Tula: Tradisyon ng Nasyonalismo

5. *Alinman sa dalawa:*

- (a) Batay sa mga pinag-aralang mga akda, magbigay ng komentaryo sa iba't-ibang estilong magagamit sa tula para mapaunlad ang nasyonalismo?

o

- (b) Ano sa tula ang may pangkalahatang uri at tumatagal sa panghabang panahon? Bakit? Ibatay ang sagot mula sa mga akdang pinagaralan.

Ang Dula: Isang Martsa sa Kalayaan

6. *Alinman sa dalawa:*

- (a) Maraming uri ng kalayaan: halimbawa – kalayaan pang-tao, kalayaang politikal, kalayaang pang-ekonomiya, atb. Batay sa mga pinag-aralang akda, anong tema ng kalayaan ang madalas talakayin ng mga mayakda? Bakit? Ipaliwanag. Magbigay ng halimbawa.

o

- (b) “Ang porma o genre ng dula ay isang epektibong paraan para pukawin ang damdamin ng kalayaan.” Sangayon ba o di sangayon kayo dito? Bakit? Ipaliwanag. Ibatay ang sagot sa dalawa o higit pang akdang pinag-aralan.